

La veu anglesa d'Al-Jazira

Des que fou creada, el 1996, la cadena de televisió per satèl·lit Al-Jazira ha revolucionat el panorama mediàtic al món àrab. Ara, la cadena vol expandir-se mundialment i, per això, emet en anglès des del novembre passat. En menys d'un any, Al-Jazira Internacional s'ha convertit en tot un referent als Estats Units.

D'acord amb Riz Khan, ex-periodista de la BBC World i del canal internacional de la CNN, i avui un dels presentadors estrella d'Al-Jazira Internacional, el llançament de la nova cadena és "el més espectacular de la història de la televisió". L'emir de Qatar, propietari de l'emissora, va esmerçar més de 1.000 milions d'euros a dotar la cadena amb quatre centres de producció (Doha, Londres, Washington, i Kuala Lumpur), a més d'una bona colla de delegacions de corresponents. En total, hi treballen més de 1.100 professionals de desenes de nacionalitats diferents i,

mentre les altres televisions tendeixen a retallar personal, Al-Jazira Internacional continua expandint-se.

Tot i que s'ha escrit que la nova cadena s'adreça als més de 1.000 milions de musulmans que no parlen àrab, William Stebbins, el director del centre de Washington, ho nega amb vehemència. "Al-Jazira Internacional és una cadena amb vocació global destinada a tota l'audiència angloparlant del món, indiferentment de la raça i la religió", assegura. Segons Stebbins, que s'expressa en un castellà correcte però amb accent americà, l'objectiu de la cadena és oferir una perspectiva alternativa a la dels mitjans occidentals, que considera que no fan la cobertura apropiada de molts països del tercer món. "Nosaltres volem arribar a aquells racons que els altres marginen", rebla. Quan diu "els altres", Stebbins es refereix als seus competidors, les cadenes internacionals de la BBC i la CNN.

Èxit aclaparador. De moment, tots els treballadors d'Al-Jazira Internacional, tant els directius com els reporters, coincideixen que el llançament de la cadena ha estat un èxit total. Avui ja és possible de veure la cadena mitjançant plataformes de televisió digital a més de 70 països, entre els quals l'estat espanyol (per mitjà de Digital +). La cadena també es pot veure per internet, perquè ha signat un acord amb el popular portal YouTube. En total, es calcula que arriba als televisors d'uns 100 milions de cases. A més, cal afegir-hi el mig milió d'internautes que s'hi

connecten cada setmana per veure'n els programes, que a més d'informatius inclouen debats i reportatges.

Aproximadament un 80% dels internautes que veuen la programació de la cadena a l'ordinador són nord-americans. La raó és que cap de les grans distribuïdores de televisió per cable no ha volgut incloure l'emissora en els seus paquets. Només una petita plataforma d'Ohio i la televisió pública del progressista estat de Vermont ofereixen la possibilitat de sintonitzar-la. Una de les dues companyies més grans, Comcast, es va fer enrere al darrer moment. L'empresa va justificar-se aduint que no hi ha mercat ni interès als EUA per una cadena de notícies internacionals. Stebbins no ho veu tan clar: "L'hostilitat del govern segur que també ha influït en aquesta decisió."

Tot sovint, membres prominents de l'administració han acusat Al-Jazira de donar suport al terrorisme islamista i d'incitar l'antiamericanisme del públic. Igualment, la cadena s'ha convertit en el blanc de les iras dels blocs i associacions conservadors, molt ben organitzats als EUA. Una d'aquestes associacions, Accuracy in the Media ('veracitat als mitjans'), va organitzar una campanya per fer pressió sobre les grans distribuïdores de televisió i evitar que la cadena arribi a les llars nord-americanes. Un dels directius, Cliff Kincaid, qualifica la cadena de "portaveu de Bin Laden".

Josh Rushing, un jove periodista nord-americà d'Al-Jazira Internacional, atribueix totes aquestes acusacions "als prejudicis, la desinformació i la mala fe" d'un govern que no va acceptar de bon grat que hi hagués una veu independent que expliqués la guerra de l'Iraq d'un punt de vista diferent del del Pentàgon. Des de l'oficina de Washington, ho explica molt gràficament: "Si els mitjans occidentals oferien el punt de vista del soldat americà, amb les imatges aèries de míssils fent impacte al blanc, Al-Jazira posava la càmera a baix, i exposava també el punt de vista de les víctimes."

El cas de Rushing és emblemàtic. A diferència de la majoria de reporters, que provenen d'unes altres cadenes com ara la BBC, la seva feina anterior era força diferent. Era un capità del cos de marines destacat a Dubai du-

Una periodista observa els monitors del control de realització a la seu d'Al-Jazira Internacional a Washington.

rant la guerra de l'Iraq, i encarregat de les relacions amb la premsa. La vida de Rushing féu un tomb gràcies a la participació al guardonat documental "Control Room". La seva innocència i la seva bona fe contrastaven amb una administració que havia manipulat la informació per anar a la guerra. Llavors els seus superiors van decidir de silenciar-lo, i ell va resoldre de deixar l'exèrcit per "responsabilitat amb el poble americà". Segons les pròpies paraules, la mateixa raó que el portà a allistar-se a l'exèrcit quan tenia 17 anys.

L'ex-marine, bon coneixedor de les relacions entre el govern i Al-Jazira, les troba "esquizofrèniques". Si alguns funcionaris decidien expulsar el corresponsal de l'emissora a Bagdad, alguns altres trucaven insistentment per assegurar-se que el seu punt de vista sortís a la cadena. Segons Rushing, els nord-americans haurien de veure Al-Jazira per poder comprendre més bé com és l'Orient Mitjà real.

Model de professionalitat. Hugh Miles, autor d'un llibre prou conegut sobre la cadena de Qatar, coincideix a defensar Al-Jazira com un model de professionalitat. En un article publicat a *Foreign Policy*, Miles nega que els seus periodistes hagin elogiat mai els atacs contra les tropes nord-americanes a l'Iraq. Això sí, reconeix que la cadena és *esbiaixada*, però no pas més que la CNN o la Fox. A més, elogia Al-Jazira per haver estat la primera televisió àrab a convidar israelians als debats. Curiosament, la televisió ha estat ben acollida a Israel, on es pot veure per mitjà de la principal plataforma digital, Yes TV. Hi ha cap argument més bo per a desempallegar-se de les acusacions d'antisemitisme?

Una de les característiques d'Al-Jazira Internacional que més satisfà els seus periodistes és que defuig la cruel dictadura de les audiències. "Des que sóc aquí, mai cap directiu no m'ha desaconsellat de cobrir un tema perquè no sigui interessant comercialment; sóc molt més lliure",

assegura el popular Riz Khan, un anglès d'origen indi. A diferència de les cadenes privades, la majoria dels ingressos d'Al-Jazira no provenen de la publicitat.

Per al propietari de la cadena, el multimilionari emir de Qatar, és més important el prestigi de la cadena i la seva capacitat d'influència que no pas els beneficis que en treu. Alguns han afirmat que l'emissora és una mera eina en la política exterior de l'emir. Alguns altres, que s'hi han infiltrat els Germans Musulmans. Riz Khan ho nega amb un somriure als llavis: "El fet de tenir poder sempre provoca aquestes teories conspiratives. Abans havia de convèncer la gent que la BBC no era un agent neo-imperial britànic; més tard, que la CNN no era a les mans del lobby pro-israelià; ara em toca fer-ho amb Al-Jazira." Més enllà d'allò que diguin els estudis, potser aquesta és la millor prova de l'èxit de la cadena.

*Ricard González
Washington*